ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
МУСЛЮМОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МӨСЛИМ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

21.06.2024 Мөслим ав. № 294

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы территориясендә рекреацион максатлар өчен су объектларыннан файдалану кагыйдәләрен раслау турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 1 өлешенең 28 п. Россия Федерациясе Җир кодексы нигезендә, **КАРАР БИРӘМ:**

1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы территориясендә су объектларыннан рекреация максатларында файдалану кагыйдәләрен расларга (кушымта)
2. Әлеге карарны Мөслим муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында халыкка җиткерергә.
3. Карарның үтәлешен тикшереп торуны Башкарма комитет җитәкчесенең инфраструктура үсеше буенча урынбасары Д.З. Мөхәммәтдиновка йөкләргә.

Башкарма комитет җитәкчесе **И.Ф.Салихҗанов**

Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль районы
Башкарма комитетының 2024
елның 21 июнендәге 294
номерлы карарына кушымта

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы территориясендә рекреацион максатлар өчен су объектларыннан файдалану кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр)

1. Төп нигезләмәләр

1.1. Әлеге Кагыйдәләр рекреацион максатлар (туризм, физик культура һәм спорт, гражданнарның ялын оештыру һәм сәламәтлеген ныгытуны оештыру, шул исәптән балаларның ялын һәм аларны сәламәтләндерүне оештыру) өчен су объектларыннан файдалануны регламентлаштыралар 2006 елның 03 июнендәге 74-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Су кодексы (25.12.2023 ред), башка федераль законнар нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.2. Әлеге тәртиптә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

1) акватория – табигый, ясалма яисә шартлы чикләр кысаларындагы су киңлеге;

- су хуҗалыгы - су объектларын өйрәнү, алардан файдалану, саклау буенча икътисадый һәм башка эшчәнлек төрләре, шулай ук суларның тискәре йогынтысын булдырмау һәм аның нәтиҗәләрен бетерү;

- су ресурслары-су объектларындагы һәм файдаланыла яисә файдаланылырга мөмкин булган җир өстендәге һәм җир асты сулары;

- су объекты - табигый яисә ясалма сулык, су агымы яки суларының даими яисә вакытлыча тупланышы су режимының характерлы формаларына һәм билгеләренә ия булган башка объект;

- су режимы - су объектында суның биеклеген, расходын һәм күләмен үзгәртү;

- су фонды - Россия Федерациясе территориясе чикләрендә су объектлары җыелмасы;

-судан файдаланучы-су объектыннан файдалану хокукы бирелгән физик зат яисә юридик зат;

- су хуҗалыгы системасы - гидротехник корылмалардан нәтиҗәле файдалануны һәм су ресурсларын саклауны тәэмин итү өчен билгеләнгән су объектлары комплексы;

- су төбе грунты - су объектларының төбе, төптән тирәнәйтү, гидротехник эшләр башкарганда, гидротехник һәм башка корылмаларны, ясалма утрауларны төзегәндә, эксплуатацияләгәндә, су объектларында урнашкан җайланмаларны, Россия Федерациясенең эчке су юлларын барлыкка китергәндә һәм карап тотканда, суларның тискәре йогынтысын булдырмый калганда һәм аның нәтиҗәләрен федераль законнарда билгеләнгән башка очракларда юкка чыгарганда алынган грунт;

- дренаж сулары – су объектларына ташлау өчен дренаж корылмалары тарафыннан чыгару гамәлгә ашырыла торган сулар;

- су объектларыннан файдалану (судан файдалану) - Россия Федерациясенең, Россия Федерациясе субъектларының, муниципаль

бирәмлекләрнең, физик затларның, юридик затларның ихтыяҗларын канәгатьләндерү өчен су объектларыннан төрле ысуллар белән файдалану;

- суларның тискәре йогынтысы - су басу, су күмү яисә су объектларының ярлары җимерелү;

- су объектларын саклау - су объектларын саклауга һәм торгызуга юнәлдерелгән чаралар системасы;

- агып төшүче сулар - яңгыр, кар, инфильтрация, сиптерү-юу, дренаж сулары, үзәкләштерелгән су агызу системасының агып төшүче сулары һәм су объектларына алардан файдаланганнан соң агызыла торган (агызыла торган) яисә су җыю мәйданыннан агып чыга торган башка сулар;

- су объектын рекреацияләү зонасы - ул су объекты яисә аның янәшәсендәге яры, халыкның күпләп ял итүе һәм коену өчен файдаланыла торган су объекты.

2. Су объектларын яисә аларның рекреацион максатларда файдалану өчен каралган өлешләрен билгеләүгә таләпләр.

2.1. Су объектлары яисә аларның рекреацион максатларда файдалану өчен каралган өлешләре гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнә.

2.2. Су объектын рекреацияләү зонасының яр буе территориясе санитария һәм янгынга каршы нормаларга һәм кагыйдәләргә туры килергә тиеш.

Су объектларының рекреация зоналары агым уңаена агып төшүче сулар урыныннан кимендә 500 метр югарырак, порттагы гидротехник корылмалардан, пристаньнардан, причаллардан, нефть җайланмаларыннан 250 м югарырак һәм 1000 м дан да түбәнрәк урнашкан.

Коену өчен бирелгән һәм агым уңаена 500 м га кадәр югарырак урыннарда кер юу һәм хайваннар коену тыела.

Коену урынында су көзгесенең мәйданы агымсуда бер су коенучы өчен кимендә 5 кв. м , ә агымсыз сулыкта 10 - 15 кв. м тәэмин итәргә тиеш. Һәр кешегә кимендә 2 кв.м пляж мәйданы туры килергә тиеш.

Коену өчен билгеләнгән урыннарда грунт сулары, су капкачлары, бүрәнәләр һәм секундына 0,5 метрдан артык агым чыгарга тиеш түгел. Коену урыннарында йөзү чикләре бер-берсеннән 25 - 30 м ераклыкта һәм 1,3 м тирәнлектәге урыннан 25 м га кадәр ераклыкта урнашкан кызгылт сары төстәге буйкалар белән билгеләнә.

Участок төбе су үсемлекләреннән, тамырлардан, ташлардан, пыялалардан һәм башка предметлардан азат булырга, ике метр тирәнлеккә кадәр акрынлап авышлык булырга тиеш.

Пляж билгеләнгән санитария таләпләренә җавап бирергә тиеш.

Су коену сезоны башланыр алдыннан сулык төбе йөзү чигенә кадәр водолазлар тарафыннан тикшерелергә һәм су үсемлекләреннән, тамырлардан, ташлардан, пыялалардан һ. б. чистартылырга, 1,75 м тирәнлеккә кадәр уйсу урыннарсыз, полосаның киңлеге ярдан кимендә 15 м булырга тиеш.

2.3. Су объектларын рекреацияләү зоналары әлеге Кагыйдәләрдән алынган стендлар, суда бәхетсезлек очракларын профилактикалау материаллары, су һәм һава температурасы турындагы мәгълүматлар белән җиһазландырыла, тиешле күләмдә ятаклар, тентлар, кояштан саклану зоналары белән тәэмин ителә.

2.4. Су объектларын рекреацияләү зоналарында су коену сезоны

чорында зыян күрүчеләргә медицина ярдәме күрсәтү өчен медицина персоналының кизү торуын оештыру мөмкин.

Су объектын рекреацияләү зоналары, кагыйдә буларак, радиофикацияләнгән, телефон элемтәсе булырга һәм шәһәр транспорты белән тәэмин ителергә тиеш.

Массакүләм ял итү урыннарында спиртлы эчемлекләр сату бөтенләй тыела.

2.5. Тыела:

- Кисәтүләр һәм тыелган язулар белән щитлар (аншлаглар) куелган урыннарда коенырга;

- Җиһазландырылмаган, таныш булмаган урыннарда коенырга;

-Коену зонасының чикләрен билгеләүче буйкаларны чыгып йөзү;

- Моторлы, җилкәнле судноларга, ишкәкле көймәләргә һәм башка суда йөзү чараларына йөзеп якын килү;

- Катерлардан, көймәләрдән, причаллардан, шулай ук әлеге максатлар өчен яраклаштырылмаган корылмалардан суга сикерү;

- Сулыкларны пычратырга һәм чүпләргә.

- Спиртлы эчемлекләр эчәргә, исерек хәлдә коенырга;

- Үзең белән эт һәм башка хайваннарны алып килергә;

- Яр буенда, гардеробларда һәм чишенү урыннарында кәгазь, пыяла һәм башка чүп-чар калдырырга.

- Туп белән бу максат өчен билгеләнмәгән урыннарда спорт уеннары уйнарга, шулай ук суда суга чуму һәм су коенучыларны эләктереп алу белән бәйле шаяртуларга юл куярга.

- Хәвеф турында ялган шау-шу куптару;

- Такталарда, бүрәнәләрдә, ятак урыннарда, автомобиль камераларында, кабартылган матрацларда йөзәргә.

- Йөзүгә өйрәткәндә куркынычсызлык өчен җаваплылыкны укытучы (инструктор, тренер, тәрбияче) йөртә, ул укыта яисә тренировкалар үткәрә.

- Йөзүгә өйрәтү махсус билгеләнгән урыннарда үткәрелергә тиеш.

- Һәр гражданин су өстендәге бәла-казага таручыга хәлләреннән килгәнчә ярдәм күрсәтергә тиеш.

Суда радиотрансляция җайланмалары, стендлар, профилактик материал белән фотовитриналар кулланып бәхетсезлек очракларын кисәтү буенча системалы рәвештә аңлату эшләре алып барылырга тиеш.

2.6. Су объектларын рекреацияләү зоналары администрациясе, ял базасы һәм йөзү бассейннары өчен суда иминлек чараларын күрү өлешендә кече суднолар буенча Дәүләт инспекциясе вәкилләренең күрсәтмәләре мәҗбүри.

3. Су объектларыннан яисә аларның өлешләреннән рекреацион максатлар өчен файдалануга бәйле пляжларны да кертеп, ял итү зоналарын һәм башка территорияләрне билгеләүгә таләпләр

3.1. Халыкның күпләп ял итү урыннарына(зоналарына)шәһәрләрнең генераль планнарында ,шәһәр яны зонасын планлаштыру һәм үстерү схемаларында,курорт зоналарын оештыру,шифаханәләр, ял йортлары, пансионатлар, туризм базалары,халыкның ялын оештыру (шәһәр пляжлары,парклар,спорт базалары һәм ачык һавада аларны төзү) өчен җирле үзидарә органнары карарларында бүлеп бирелгән территорияләрне кертергә

кирәк

3.2. Массакүләм ял итү урыны (алга таба - ял итү урыны) булып иҗтимагый пространство, гамәлдәге законнар нигезендә бүлеп бирелгән, рекреация максатларында интенсив файдалану өчен тиешенчә төзекләндерелгән яшелләндерелгән территория участогы, шулай ук әлеге участокта урнашкан һәм ял итү урыны объектлары һәм территорияне төзекләндерү элементларына, шулай ук кече архитектура формаларына карый торган функциональ йөкләнеш булган вакытлы һәм даими корылмалар комплексы тора.

Ял итү урыннарында су объекты яисә аның су коену өчен файдаланыла яисә билгеләнгән өлеше, спорт-савыктыру чаралары һәм башка рекреация максатлары булырга мөмкин.

3.3. Яңа ял урыннары булдыру турында карар Мөслим муниципаль районының шәһәр һәм авыл җирлекләре тарафыннан Генераль план, Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре нигезендә кабул ителә.

3.4. Эчә торган су белән рекреация зонасын тәэмин иткәндә, аның «ГОСТ Р 51232-98» таләпләренә туры килүен тәэмин итәргә кирәк. Россия Федерациясенең дәүләт стандарты. Эчә торган су. Сыйфатны контрольдә тотуны оештыруга һәм методларга гомуми таләпләр».
Душ җайланмалары куйганда, аларда эчәргә яраклы су бирелергә тиеш (2.7п. ГОСТ17.1.5.02-80).

Бәдрәфләрне ясаганда, чистарту корылмаларына агып төшүче суларны агызып, канализация үткәрү каралырга тиеш. Канализация булмаган очракта, су үткәрми торган чокырлар булдыру зарур.

Пляжлар төзегәндә - пляжда медицина пункты һәм күзәтү вышкасы булган коткару станциясе бинасы каралырга тиеш.

3.5. Чүп контейнерлары ял итү зонасыннан читтә, уңайлы килү юллары булган бетонланган мәйданчыкларга урнаштырылырга тиеш. Чүп-чар көн саен чыгарылырга тиеш.

3.6. Рекреация зонасы янында шәхси һәм җәмәгать транспортының ачык автостоянкаларын урнаштыру каралырга тиеш.

30 автомашина сыйдырышлы ачык автостоянка 50 метрдан да ким булмаган арага рекреация зонасы чикләреннән ераклыкта, 100 автомашина сыйдырышлылыгы 100 метрдан ким булмаган ераклыкта, 100 автомашина сыйдырышлылыгы 200 метрдан да ким булмаган ераклыкта булырга тиеш.

Рекреация зонасыннан ачык автостоянкаларга кадәр санитар-саклык өзекләре яшелләндерелергә тиеш.

4. Су коену сезонын ачу һәм ябу срокларына карата таләпләр

Җәйге чорда һава температурасы 18 градустан югары күтәрелгәндә һәм су объектларын рекреацияләү зонасында суның уңайлы температурасын билгеләгәндә, Мөслим муниципаль районының шәһәр һәм авыл җирлекләренең норматив-хокукый актлары белән су коену сезонын ачу һәм ябу сроклары билгеләнә.

5. Су объектларыннан яисә аларның өлешләреннән рекреацион максатлар өчен файдалануга бәйле чаралар уздыру тәртибе

5.1. «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясы (1, 3 п. п.) таләпләре нигезендә:

- эчәргә яраклы һәм хуҗалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү максатларында, шулай ук дәвалау, савыктыру һәм рекреация максатларында кулланыла торган су объектлары, шул исәптән шәһәр һәм авыл торак пунктлары чикләрендә урнашкан су объектлары (алга таба - су объектлары) кешегә зарарлы йогынты ясаучы биологик, химик һәм физик факторлар чыганагы булмаска тиеш.

Су объектларының кеше өчен куркынычсызлыгы һәм (яисә) зарарсызлыгы критерийлары, шул исәптән суда химик, биологик матдәләрнең, микроорганизмнарның рөхсәт ителгән ахыргы концентрацияләре, радиация фоны дәрәҗәсе санитария кагыйдәләре белән билгеләнә.

5.2. Су объектын конкрет күрсәтелгән максатларда куллану су объектының санитария кагыйдәләренә һәм су объектыннан халыкның сәламәтлеге өчен куркынычсыз файдалану шартларына туры килүе турында санитария-эпидемиологик нәтиҗә булган очракта рөхсәт ителә.

5.3. Су объектларын саклау, аларның пычрануын һәм чүпләнүен булдырмау өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә федераль дәүләт санитар-эпидемиологик күзәтчелекне гамәлгә ашыручы органнар белән килештерелгән су объектларына зарарлы йогынтыларның иң чик мөмкин нормативлары, су объектларына химик, биологик матдәләр һәм микроорганизмнар агызуның иң чик мөмкин нормативлары билгеләнә.

5.4. Су объектлары халыкның сәламәтлеге өчен куркыныч тудырган очракта, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, индивидуаль эшкуарлар һәм юридик затлар аларның вәкаләтләре нигезендә күрсәтелгән су объектларыннан файдалануны чикләү, туктатып тору яисә тыю буенча чаралар күрергә тиеш.

5.5. Россия Федерациясе Су кодексының 2006 елның 03 июнендәге 74-ФЗ номерлы 1.1 пункты нигезендә су объектлары акваториясен рекреацион максатлар өчен, шул исәптән пляждан файдалану өчен дә, куллану су объектының яр буе полосасы чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдаланучылар һәм хокук ияләре гамәлгә ашырырга мөмкин.

5.6. Су объектларының яр буе полосаларын рекреацион максатларда файдаланучы юридик затларга һәм индивидуаль эшкуарларга су объектының санитария кагыйдәләренә һәм нормативларына туры килүе турында санитария-эпидемиологик нәтиҗә алуны тәэмин итәргә кирәк. Санитар-эпидемиологик нәтиҗәнең гамәлдә булу вакыты җәйге сезонга билгеләнә.

Су объектын рекреацион максатларда файдалануга санитар-эпидемиологик нәтиҗә алу өчен мөрәҗәгать итүчегә Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенең Әлмәт, Лениногорск, Сарман, Мөслим районнарында территориаль бүлегенә «Татарстан Республикасы гигиена һәм эпидемиология үзәге» сәламәтлек саклау федераль бюджет учреждениесе яисә башка аккредитация оешмасы тарафыннан пляж территориясеннән рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыруга планлаштырыла торган су объекты сыйфатының һәм туфракның (комның) сыйфатының лаборатория тикшеренүләре нәтиҗәләре нигезендә гариза һәм экспертиза нәтиҗәләре буенча эксперт бәяләмәсе тапшырырга кирәк.

5.7. Мөслим муниципаль районы территориясендә Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы шәһәр һәм авыл җирлекләренә ел саен билгеләнгән рекреация зоналарында «пляж сезоны» оештырырга, Россия Федерациясе Су кодексының 11 статьясындагы 2 өлешенең 1 яисә 3 пунктлары, 15, 47, 49 һәм 50 статьялары нигезендә су объектларын яисә аларның федераль милектәге, милектәге өлешләрен Россия Федерациясе субъектлары яисә муниципаль берәмлекләр милке (алга таба) - су объекты), дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге һәм гомуми файдаланудагы су объектының яр буе полосасы чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләренең хокук ияләре тарафыннан пляжлардан файдалану өчен су объектлары акваториясеннән файдалану максатларында файдалануга бирелә.

6. Су коену зоналарын һәм рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәкле башка зоналарны билгеләүгә таләпләр

Ял итү урыннары рекреация зоналарында Россия Федерациясенең җир, су, урман һәм шәһәр төзелеше кодекслары нигезендә төзелә.

Ял итү урыннарына ял итү зоналары, бозга чыгу урыннары, пляжлар, су коену урыннары, су өстендәге спорт объектлары, сәламәтләндерү һәм профилактик процедуралар кабул итү өчен объектлар һәм корылмалар керә. Территориядә һәм акваториядә кулланыла торган ял урыннары инфраструктурасы объектлары, җиһазлар һәм эшләнмәләр тиешле техник регламентлар, милли стандартлар һәм кагыйдәләр җыентыклары таләпләрен канәгатьләндерергә тиеш. Ял итү урыннарында күрсәтелә торган хезмәтләр милли стандартлар таләпләренә туры килергә тиеш. Ял итү урынына квалификацияле персонал хезмәт күрсәтергә тиеш. Һәр ял урыны өчен җаваплы эксплуатант урнаштыралар. Ял итү урыннарында эш режимнарын, эксплуатацияләү буенча кагыйдәләрне һәм таләпләрне, шулай ук су-коткару станцияләренең һәм постларның составын, дислокациясен һәм җаваплылык зонасын урнаштыралар. Ял итү урыннары бер яки берничә җир кишәрлегендә һәм су объектлары акваторияләрендә төзелергә мөмкин. Территорияләр һәм су объектлары җитәрлек рекреацион сыешлы булырга тиеш. Исәпләүләр махсуслашкан оешмалар тарафыннан үткәрелә. Ял итү урыннарында аларның торышының әлеге стандарт таләпләренә туры килүенә мониторинг үткәрәләр. Су объектыннан яисә аның урыныннан рекреацион максатларда файдалануны гамәлгә ашыручы суны кулланучы су объектын саклау, аны пычранудан, чүпләнүдән һәм ярлыландырудан кисәтү чараларын, шулай ук су кодексы һәм башка федераль законнар нигезендә әлеге күренешләрнең нәтиҗәләрен бетерү чараларын гамәлгә ашырырга тиеш.

7.Су объектларын саклауга таләпләр

7.1. Су объектлары милекчеләре су объектларын саклау, аларның пычрануын, суларның чүпләнүен һәм саегуын булдырмау чараларын, шулай ук күрсәтелгән күренешләрнең нәтиҗәләрен бетерү чараларын гамәлгә ашыра. Федераль милектәге, Россия Федерациясе субъектлары милкендәге, муниципаль берәмлекләр милкендәге су объектларын саклау Россия Федерациясе Су кодексының 24 - 27 статьялары нигезендә дәүләт хакимиятенең башкарма органнары яисә җирле үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Муниципаль берәмлекләр милкендәге су объектларына карата җирле үзидарә органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) мондый су объектларына ия булу, аннан файдалану, аның белән эш итү;

2) суларның тискәре йогынтысын булдырмый калу һәм аның нәтиҗәләрен бетерү чараларын гамәлгә ашыру;

3) мондый су объектларын саклау чараларын гамәлгә ашыру;

4) мондый су объектларыннан файдаланган өчен түләү ставкаларын, бу түләүне исәпләү һәм алу тәртибен билгеләү.

8. Су объектларыннан яисә аларның өлешләреннән рекреацион максатлар өчен файдалану һәм аларны саклау өчен кирәкле башка таләпләр

8.1. Дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге һәм гомуми файдаланудагы су объектының яр буе полосасы чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләренең пляжлардан файдалану өчен кирәкле су объектлары акваториясеннән файдалану, шулай ук физкультура-спорт оешмалары, балаларны ял иттерү һәм савыктыру оешмалары тарафыннан алардан рекреацион максатлар өчен файдалану, ветераннарның, өлкән яшьтәге гражданнарның, инвалидларның ялын оештыруны федераль законнар нигезендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы туроператорлар яки турагентлар өчен аукцион үткәрмичә төзелә торган судан файдалану шартнамәсе нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.2. Архитектур-төзелеш проектлау, төзү, реконструкцияләү, биналарны, корылмаларны файдалануга кертү һәм эксплуатацияләү, рекреацион максатлар өчен корылмалар, шул исәптән пляжларны төзекләндерү өчен дә, су законнары һәм шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.3. Су объектларының су саклау зоналары чикләрен һәм яр буе яклау полосалары чикләрен билгеләү, моңа рекреацион максатлар (туризм, физик культура һәм спорт, гражданнарның ялын һәм сәламәтлеген ныгытуны оештыру, шул исәптән балаларның ялын оештыру һәм аларны савыктыру) өчен кулланыла торган территорияләрдә махсус мәгълүмати билгеләр ярдәмендә җирлектә билгеләнүне дә кертеп, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8.4. Су объектларыннан файдаланганда физик затлар, юридик затлар су хуҗалыгы чараларын әлеге Кодекс һәм башка федераль законнар, шулай ук җир өсте су объектларын саклау кагыйдәләре һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте раслаган җир асты су объектларын саклау кагыйдәләре нигезендә башкарырга тиеш.